

Paryż, 30 stycznia 2023

Drodzy Przyjaciele,

Komisja Badawcza, powołana na wniosek Międzynarodowej Federacji Wspólnot L'Arche w 2020 roku, opublikowała dziś swój raport. Na stronie internetowej [Federacji L'Arche](#)¹ znajdziecie komunikat prasowy oraz link do strony komisji, poprzez który będziecie mogli zapoznać się z pełnym raportem oraz jego streszczeniem. Pełny raport jest dostępny w języku francuskim i angielskim, a streszczenie w języku angielskim, francuskim i hiszpańskim. Pragniemy podkreślić, że lektura tych dokumentów jest wymagająca i czasochłonna, z jednej strony ze względu na charakter treści, a z drugiej strony, na ich objętość - zarówno pełnego raportu, jak i jego streszczenia. Tym, którzy przeczytają tylko streszczenie, polecamy również przeczytanie wstępu i zakończenia raportu, które same w sobie są znaczące.

Po śmierci Jeana Vanier i po opublikowaniu wyników [dochodzenia](#)² w lutym 2020 roku, a teraz po przekazaniu wniosków Komisji Badawczej, przechodzimy przez okres w naszej historii, którego nigdy byśmy sobie nie wyobrażali. Odkryliśmy aspekt życia naszego założyciela, który stoi w głębokiej sprzeczności z tym, co wiedzieliśmy o nim i o historii powstania L'Arche. Jest to coś, co kłóci się z naszym dotychczasowym rozumieniem.

Jesteśmy skonsternowani i nadal wstrząśnięci historią opisaną w raporcie i sposobem, w jaki Jean Vanier był w nią bezpośrednio zaangażowany. Po raz kolejny jednoznacznie potępiamy działania Jeana Vanier i Thomasa Philippe, które są niezgodne z elementarnymi zasadami szacunku i poszanowania integralności każdej osoby oraz sprzeczne z podstawowymi zasadami naszych wspólnot. Szczerze prosimy o przebaczenie osoby, które były ofiarą nadużyć. Wyrażamy także ponownie naszą wdzięczność tym, którzy kilka lat temu przerwali milczenie o ojcu Thomasie Philippe, a później o Jeanie Vanier. Pomogło to innym uwolnić się od przytłaczającego ciężaru.

Uznajemy naszą instytucjonalną odpowiedzialność za to, że nie dostrzeżliśmy tych nadużyć, nie zgłosiliśmy ich i nie zapobiegliśmy im. Jednocześnie uważamy, że wyznawanie przez Jeana Vanier teorii Thomasa Philippe i powielanie jego praktyk, ukrywanie ich i związane z nimi kłamstwa stanowią poważne naruszenie zaufania wobec L'Arche i jej członków.

Jesteśmy przekonani, że ujawnienie tego, co do tej pory pozostawało w ukryciu, jest wyborem, który jesteśmy winni nie tylko osobom bezpośrednio pokrzywdzonym na skutek czynów, opisanych w raporcie, ale także każdemu z nas, wszystkim członkom L'Arche. Mamy nadzieję, że zarówno dla tych, którzy zostali skrzywdzeni, jak i dla L'Arche, decyzja ta otwiera na przyszłość możliwości, co w przeciwnym razie byłoby utrudnione przez milczenie, tajemnicę i kłamstwo.

Poniżej przedstawiamy kilka istotnych treści, które nie są podsumowaniem raportu, ale wydaje nam się ważne, by się nimi podzielić:

- Raport potwierdza to, co zostało upublicznione przez L'Arche w 2020 roku. Jean Vanier od wczesnych lat 50-tych wyznawał dewiacyjne teorie swojego duchowego ojca, Thomasa Philippe. Relacja z ojcem Thomasem, jego doktryna i praktyki z nią związane, były elementami, które uformowały osobowość Jeana Vanier.

¹ <https://www.larche.org/about-larche/news/study-commission-2023/>

² <https://www.larche.org/about-larche/news/inquiry-statement-test/>

- Dowiedzieliśmy się, że dwadzieścia pięć samotnych, zamężnych lub konsekrowanych dorosłych kobiet bez niepełnosprawności zostało zidentyfikowanych jako osoby, które w latach 1952-2019, doświadczyły w pewnym momencie ich relacji z Jeanem Vanierem sytuacji związanych z aktem seksualnym lub intymnymi gestami. Niektóre uważają się za ofiary nadużyć, inne postrzegają się jako wyrażające zgodę partnerki w relacji transgresyjnej. Niektóre z tych kobiet już nie żyją. W swojej różnorodności, wszystkie te relacje, czasami równoległe, są częścią kontinuum dezorientacji, zależności i nadużyć.
- Raport szczegółowo opisuje okoliczności powstania L'Arche w 1964 roku i wskazuje na istnienie grupy wokół Thomasa Philippe i Jeana Vanier, która stanowiła sekciarski rdzeń. W momencie powstania L'Arche rdzeń ten tworzył mikrosystem, ale nie rozprzestrzenił się poza bardzo mały krąg osób, których sytuacje są szeroko udokumentowane w raporcie. Nadużycia wywodzące się z tego kręgu, nie rozprzestrzeniły się w L'Arche.
- Ani w ramach badań komisji, ani w wywiadach z osobami z niepełnosprawnością prowadzonych przez psychologa, nie ma żadnych przesłanek, aby Jean Vanier z którąkolwiek z tych osób inicjował relacje seksualne i wykorzystywał je seksualnie. Żadne z przeprowadzonych dochodzeń nie wykazało, że osoby niepełnosprawne były narażone na wykorzystanie seksualne.
- Jeśli chodzi o ewentualną odpowiedzialność w L'Arche, komisja nie wskazuje żadnych osób - poza związanymi z tym mikrosystemem - które można by oskarżyć o celowe tuszowanie nadużyć, chociaż fragmentaryczne informacje krążyły. Raport dogłębnie analizuje, w jaki sposób połączenie pewnej dynamiki instytucjonalnej w ramach L'Arche, charyzmatycznej osobowości Jeana Vaniera, braku rzetelnego systemu zapewniającego wysłuchanie ofiar oraz braku lub błędy instytucji kościelnych, umożliwiły trwanie milczenia przez dziesięciolecia.
- Na naszą prośbę, w części socjologicznej Raportu dokonano bezprecedensowego spojrzenia na relacje władzy i metody towarzyszenia lub superwizji, które były stosowane w pewnym momencie naszej historii. Zostały podkreślone sytuacje - pułapki, które w różnym stopniu, stworzyły sprzyjające podłoże dla nadużyć i milczenia wokół nich. Mając to wszystko na uwadze dokonamy krytycznego przeglądu niektórych naszych praktyk, mimo że w dużej mierze ewoluowały one na przestrzeni dziesięcioleci wraz z rozwojem L'Arche. Ten przegląd jest częścią długoterminowego projektu, który jest już uwzględniony w następnym mandacie Międzynarodowej Federacji L'Arche.

Pomimo wielu kluczowych informacji zawartych w raporcie, które pomagają nam zrozumieć, oraz pomimo pewnych istotnych ustaleń, które nas uspokajają, nie możemy nie pozostać wstrząśnięci powagą i długim czasem trwania nadużyć zapoczątkowanych przez Ojca Thomasa, ich oburzającymi uzasadnieniami oraz zakresem ich konsekwencji wykraczających daleko poza L'Arche.

Straciliśmy wyobrażenie jakie mieliśmy o Jeanie Vanier i nie możemy być wyrozumiali wobec jego zachowania. Jednocześnie nie ma wątpliwości, że Jean Vanier ma swoje miejsce u początków L'Arche, jest ważny dla jej rozwoju oraz że tysiące ludzi znalazło inspirację i pocieszenie dzięki jego obecności i jego słowom i jego pismom.

Współistnienie tych sprzecznych stwierdzeń nadal nas głęboko niepokoi. Komisja nie napisała biografii Jeana Vaniera, ale zbadała ten aspekt jego życia, który do tej pory pozostawał dla nas niedostępny, a który najwyraźniej odgrywał w jego życiu istotną rolę. Trudno sobie wyobrazić, jak można połączyć różne aspekty jego osobowości, aspekty, które znaleźliśmy z tymi, które teraz odkrywamy. Jeśli chodzi o jego myśl, krytyczna lektura jego dzieł w raporcie, stanowi ważny wkład w nasze poszukiwania punktów odniesienia, które pozwolą nam rozróżnić, co zasługuje na zachowanie, co należy poddać dalszym badaniom, a co trzeba odrzucić. W każdym razie nie można dłużej rozpatrywać jego dzieł bez uwzględnienia tego, co wiemy dzisiaj.

Zgodnie z tym, do czego zobowiązaliśmy się w 2020 roku, przeprowadziliśmy gruntowną ewaluację w całej Federacji i podjęliśmy się nowelizacji środków ochrony przed nadużyciami osób z niepełnosprawnościami i bez niepełnosprawności. Wymagało to czasu i zaangażowania naszych liderów oraz członków całej Federacji. Efektem tego procesu jest opracowanie zestawu [standardów](#)³, dotyczących bezpieczeństwa i ochrony przed nadużyciami, przygotowanych we współpracy z partnerem spoza L'Arche i inspirowanych standardami brytyjskimi. Opracowanie to zostało sfinalizowane i zatwierdzone w 2022 roku i przetłumaczone na 17 języków Federacji. Wdrażanie tego systemu jest nadal w toku i odbywa się zgodnie ze specyfiką każdego z 37 krajów, gdzie L'Arche jest obecna. W 2023 roku zostanie przeprowadzony ponowny audyt bezpieczeństwa we wszystkich naszych wspólnotach, oceniający poziom zgodności z przyjętymi przez Federację standardami.

Jesteśmy wdzięczni członkom Komisji Badawczej oraz członkom Komitetu Naukowego, którzy ich wspierali. Ponieważ w raporcie dokonano niezwykle dokładnej analizy mechanizmów tworzenia relacji opartych na zależności przez wąski krąg osób, stanowi on wkład w zrozumienie, a tym samym zapobieganie nadużyciom w najróżniejszych kontekstach. Mamy nadzieję, że będzie on również przydatny dla innych organizacji.

Tak jak to robimy od 2020 roku, będziemy nadal uczyć się, jak włączyć tę nowoodkrytą rzeczywistość do narracji o naszej historii, która nie sprowadza się przecież tylko do tych faktów. Mimo tego, że raport opisuje skażenie naszych początków przez obecność grupy o sekciarskim rdzeniu, podkreśla również, że w swej istocie L'Arche nie została uwarunkowana przez ten aspekt swego powstania. Jest to istotne stwierdzenie.

Na zakończenie, chcemy jeszcze raz wyrazić nasz szacunek osobom, które były ofiarami nadużyć i wszystkim, którzy ucierpieli z powodu tych czynów oraz tym, którzy zdecydowali się zabrać głos wówczas, gdy było to tak trudne, a dzięki którym mamy teraz dostęp do pełniejszej narracji o naszej historii i możemy podjąć odpowiedzialność i wyzwanie, by zmierzyć się z nią.

Niniejszy raport jest ważnym etapem w obliczu zbliżającego się za kilka miesięcy Zgromadzenia Federacji i prezentacji naszej nowej Karty l'Arche. Tracąc określone wyobrażenie o naszym założycielu i naszej historii, straciliśmy określony obraz nas samych. Jeśli jednak jest coś, czego nauczyliśmy się przez prawie 60 lat istnienia l'Arche, to jest to przyjmowanie daru, jaki mają osoby z niepełnosprawnością, by wstrząsnąć naszymi wyobrażeniami i pomóc nam dotrzeć do prawdziwszej części nas samych. Jesteśmy dzięki temu z pewnością bardziej wrażliwi, ale także bardziej sprawiedliwi i wolni.

Tym, co tłumaczy sens istnienia L'Arche, nie jest jej założyciel, ale życie jej członków, z niepełnosprawnością i pełnosprawnych w służbie bardziej przyjaznego społeczeństwa. Mamy nadzieję, że ponowne odczytanie naszej przeszłości, pomoże nam pozostać wiernymi temu zobowiązaniu.

Stephan Posner

Stacy Cates-Carney

---

³ <https://intranet.larche.org/documents/10181/3906979/DI-370-02-OCHRONA+L+ZAPOBIEGANIE+NADUZYZCIOM+Standardy+i+Cele-2203-PL.pdf/623d1321-d158-4e30-9be7-e33a00408a3d>